

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conferenceผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนหอพักนักกีฬา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (จิระประวัต) นครสวรรค์The Effects of Using a Guidance Activity Package to Develop Responsibility of Mathayom Suksa I
Students in the Athlete's Dormitory of Suan Kularb Wittayalai (Jiraprawat) Nakhon Sawan Schoolณัฐกานต์ แสงอุทัย (Natthikant Sangouthai)¹ นีรนาท แสนสา (Niranat Sansa)²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ และ (2) เปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบกับระยะติดตามผล กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนหอพักนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (จิระประวัต) นครสวรรค์ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบวัดความรับผิดชอบ ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .96 และชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ 10 กิจกรรม ระยะเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมครั้งละ 50 นาที สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) นักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ มีความรับผิดชอบสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2) ความรับผิดชอบของนักเรียนระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล ภายหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ มีความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว ความรับผิดชอบ นักเรียนมัธยมศึกษา หอพักนักกีฬา

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช krumam145@gmail.com² รองศาสตราจารย์ ดร.ประจำสาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช niranart_5854@hotmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

Abstract

The purposes of this research were (1) to compare the levels of responsibility of students before and after using a guidance activity package to develop responsibility; and (2) to compare the levels of responsibility of the students at the end of the experiment and during the follow-up period. The sample of this study consisted of 30 Mathayom Suksa I students in the Athlete's Dormitory of Suan Kularb Wittayalai (Jiraprawat) Nakhon Sawan School during the 2019 academic year, obtained by simple random sampling. The employed research instruments were a responsibility assessment scale, with .96 reliability coefficient, and a guidance activity package to develop responsibility comprising 10 guidance activities. The experiment took 10 periods each of which lasted for 50 minutes. The employed statistics for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test. The research findings were that (1) the students who used the guidance activity package to develop responsibility had their post-experiment responsibility level significantly higher than their pre-experiment counterpart level at the .01 level of statistical significance; and (2) no significant difference was found between the students' responsibility level at the end of the experiment and their responsibility level during the follow-up period.

Keywords: Guidance activity package, Responsibility, Athlete dormitory, Mathayom Suksa

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีของสังคมไทยอย่างรวดเร็ว เพื่อก้าวเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 พบว่า การที่ประเทศมุ่งพัฒนาทางด้านวัตถุก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย เพราะความเจริญทางด้านวัตถุนั้นมิได้เป็นความเจริญที่ยั่งยืน การมุ่งพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว โดยไม่คำนึงถึงการพัฒนาทางด้านจิตใจ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ก่อให้เกิดปัญหาพฤติกรรมของคนในสังคมตามมา คือ การหย่อนในศีลธรรม จริยธรรม ขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ เกิดการเอารัดเอาเปรียบกันในสังคม ส่งผลให้วิถีชีวิตและค่านิยมดั้งเดิมที่ดีงามของคนไทยเริ่มจางหายไปพร้อมๆ กับการล่มสลายของสถาบันครอบครัว ชุมชน และวัฒนธรรมท้องถิ่น (คณิงิจ พุ่มพวง, 2546, น. บทนำ) ความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่สำคัญที่นักเรียนควรได้รับการปลูกฝัง โดยเฉพาะความรับผิดชอบต่อตนเองในด้านการเรียนซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาตนให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบด้านอื่นๆ ตามมา (ชัยญา บุญรักษ์, 2556, น. 2) ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อบุคคลมีความรับผิดชอบ หากจะต้องปฏิบัติหน้าที่ใดๆ ก็ย่อมสามารถทำงานได้สำเร็จเป็นที่น่าเชื่อถือ และนำมาซึ่งความสำเร็จของชีวิตการทำงานในที่สุด ความรับผิดชอบยังเป็นเครื่องแสดงถึงความเป็นผู้มีวุฒิภาวะด้านอุปนิสัยและเป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตในสังคม แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาความรับผิดชอบ ผู้วิจัยได้ศึกษาการใช้ชุดกิจกรรม แผนแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นนักเรียนหอพักนักกีฬา เนื่องจากมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นวัยที่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญของชีวิต หากนักเรียนได้รับตัวอย่างหรือได้รับการเรียนรู้ที่เหมาะสม ย่อมได้รับพื้นฐานเพื่อเริ่มต้นความเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ (สุนทรียา ยอดไกรศรี, 2547, น. 1)

จากการศึกษาพบว่า ชุดกิจกรรมแผนแนวเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ ดังผลการวิจัยของพัชราภรณ์ รักช่วย (2546, น. 67) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแผนแนว ที่มีผลต่อการพัฒนาความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปากพั่น จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแผนแนวมีความรับผิดชอบในการเรียนสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแผนแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิจัยของปราณี เดชบุญ (2546, น. 75) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแผนแนวที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรู้และพฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแผนแนวพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การที่จะทำให้นักบุคคลเกิดความรับผิดชอบจะต้องมีการฝึกฝนตั้งแต่เด็ก หากเด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดูและได้รับการศึกษาอบรมโดยเหมาะสมกับวัย จะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบในอนาคต

จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา ผู้วิจัยส่วนมากมักจะศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแผนแนวพัฒนาความรับผิดชอบในกลุ่มเด็กที่อยู่ในครอบครัวปกติ ยังไม่มีการศึกษากลุ่มเด็กในหอพักนักกีฬาหรือนักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ในความดูแลของพ่อแม่ จากการพูดคุยกับคณะครูโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (จิระประวัติ) นครสวรรค์ ทั้งครูผู้สอน ครูหอพัก ได้คำตอบเหมือนกัน คือ ต้องมีการควบคุมนักเรียนตลอดให้ปฏิบัติตามที่ของตนเอง ตั้งแต่การเอาใจใส่ในเรื่องส่วนตัว ความสะอาดของเสื้อผ้า การแต่งกาย ผ้าห่ม ที่นอน การเอาใจใส่เรื่องการเรียน การส่งงาน การดูแลรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน ซึ่งบ่งบอกว่า นักเรียนหอพักนักกีฬาขาดความรับผิดชอบ ใน 3 ด้าน คือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อการเรียน และความรับผิดชอบ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ต่อส่วนรวม ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์สมควรได้รับการแก้ไข เพื่อให้นักเรียนเจริญเติบโตเป็นผู้มีความรับผิดชอบ เป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคมและประเทศชาติต่อไป

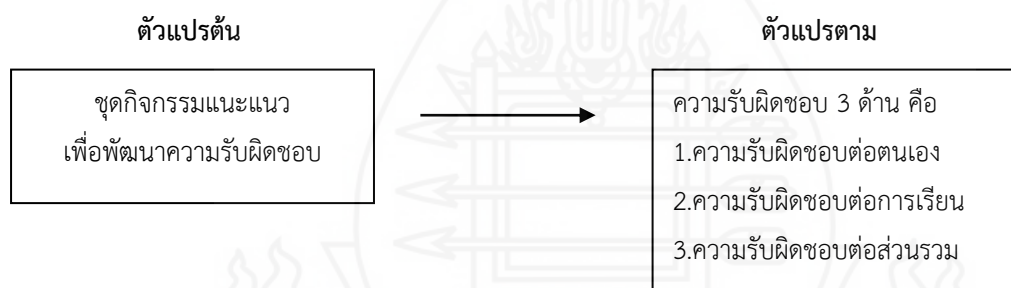
วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ
2. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบกับระยะติดตามผล

สมมติฐาน

1. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบมีความรับผิดชอบสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ
2. นักเรียนภายหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีรูปแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One - Group Pretest -Posttest Design) ประชากรเป็นนักเรียนหอพักนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (จิระประวัตติ) นครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 45 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหอพักนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (จิระประวัตติ) นครสวรรค์ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบวัดความรับผิดชอบ มีค่าความสอดคล้องของเนื้อหาสูงกว่า .60 ทุกข้อ และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .96 และชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ 10 กิจกรรม ระยะเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมครั้งละ 50 นาที สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนหอพักนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (จิระประวัตติ) นครสวรรค์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

1. เปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ

ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	S.D.	df	t	p-value
ก่อนการทดลอง	30	107.80	11.28	29	8.305**	.000
หลังการทดลอง	30	123.87	9.59			

** $p < .01$

จากตารางที่ 1 พบว่า ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มทดลอง มีความรับผิดชอบสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว $\bar{x}$ เท่ากับ 107.80 และหลังการใช้ชุดกิจกรรม $\bar{x}$ เท่ากับ 123.87 ซึ่งสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. เปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อระยะติดตามผล

ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อระยะติดตามผล

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	S.D.	df	t	p-value
หลังการทดลอง	30	123.87	9.59	29	.732	.470
ระยะติดตามผล	30	125.33	10.34			

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อระยะติดตามผล พบว่า ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวและระยะติดตามผลความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนหอพัก นักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (จิระประวัตติ) นครสวรรค์ สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนหอพักนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (จิระประวัตติ) นครสวรรค์ พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่านักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมียกระดับความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะ ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนกลุ่มทดลองมีพื้นฐานความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อการเรียน และความรับผิดชอบต่อส่วนรวมค่อนข้างน้อย เป็นผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อม ปัจจัยลักษณะบุคคล ปัจจัย ภายในตัวนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนขาดความรับผิดชอบ เช่น ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของทางโรงเรียน ไม่ดูแลทรัพย์สินของ ทางโรงเรียน หลังจากรับการเรียนรู้จากการร่วมทำกิจกรรม ซึ่งนักเรียนได้ให้ความสนใจ และตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมแต่ละ ขั้นตอนตลอด 10 กิจกรรมและเครื่องมือทางการแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีส่วนช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลายด้วยตนเอง ซึ่งชุดกิจกรรมแนะ แนวนี้มีขั้นตอนของกิจกรรมตามวงจรการเรียนรู้ (Four Phases of Learning Cycle) ตามที่ สมร ทองดี และปราณี รามสูตร (2545, น. 48) กล่าวไว้ว่า “ขั้นตอนของกิจกรรมแนะแนวที่จัดในชั้นเรียนควรประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนิน กิจกรรม ขั้นสรุปและขั้นประเมินผลกิจกรรม” เพื่อมุ่งให้ประสบการณ์ตรงกับนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองโดยใช้เทคนิค กรณีตัวอย่าง การอ้างอิงเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็น ตัวอย่างให้นักเรียนกลุ่มทดลองได้ศึกษา ร่วมกันวิเคราะห์และอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้กิจกรรมที่ได้มีลักษณะ ใกล้เคียงความจริง ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหายิ่งขึ้น ส่วนบทบาทสมมติ ผู้วิจัยใช้เหตุการณ์สมมติที่มีการกำหนด บทบาทหน้าที่ให้นักเรียนแสดงออกตามธรรมชาติ โดยอาศัยบุคลิกภาพ ประสบการณ์ ความรู้สึกของตนเองเป็นหลัก ได้ใช้ ความคิดวิเคราะห์ และเปรียบเทียบพฤติกรรมของตนเองกับพฤติกรรมการแสดงออก ทำให้บรรยากาศในการดำเนินกิจกรรม เต็มไปด้วยความราบรื่นและสนุกสนาน น่าสนใจ เพราะเทคนิคเหล่านี้เอื้อให้นักเรียนได้แสดงออก และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในกลุ่มสมาชิก มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งแสดงออกถึงการมีความรับผิดชอบมากขึ้น ผลการวิจัยที่ ได้ในครั้งนี้สอดคล้องกับ คำนิ้ง อยู่เลิศ (2541, น. 40) ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการรับผิดชอบด้านการเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนดีขึ้นหลังจากเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความรับผิดชอบด้านการเรียนดีกว่า นักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ อรณัฐา โยธะกา (2551, น. 65-68) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น พบว่า นักเรียนที่ ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคม มีพฤติกรรมรับผิดชอบสูงกว่าที่ไม่ได้รับการฝึก ด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งสอดคล้องกับผล การศึกษาของ ชัญญา บุญรักษ์ (2556, น. 114) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความ รับผิดชอบต่อเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการ ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อเรียนของนักเรียน มีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ต่อการเรียนของนักเรียนสูงกว่าที่ไม่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียน
ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งเป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรม
หลายๆ กิจกรรม ที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ พัฒนา ป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว ของผู้รับบริการใน
เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตามขอบข่ายของงานแนะแนวทางการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม หากดำเนินการสร้างได้ตรงตาม
วัตถุประสงค์ที่ต้องการปรับเปลี่ยนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อีกทั้งสอดคล้องกับเพศ วัย ระดับการศึกษาของผู้รับบริการด้วย
แล้วนั้น ชุดกิจกรรมแนะแนวจะถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพและมีประโยชน์

2. ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความ
รับผิดชอบกับระยะติดตามผล แสดงให้เห็นได้ว่า ความรับผิดชอบของนักเรียนหอพักนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
สวนกุหลาบวิทยาลัย (จิรประวดี) นครสวรรค์ ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบกับระยะติดตาม
ผล พบว่า มีความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ในระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบไม่แตกต่างจากหลังทดลอง
ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ ในการทำกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบโดย
ครอบคลุมความรับผิดชอบทั้ง 3 ด้าน คือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อเรียนและความรับผิดชอบต่อ
ต่อส่วนรวม ทั้งความรู้และกระบวนการที่ส่งเสริม กระตุ้นนักเรียนให้รู้จักและเข้าใจตนเองตามความเป็นจริง ซึ่งประกอบด้วย
การให้ข้อมูลความรู้ สร้างความเข้าใจ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนลักษณะต่างๆ ที่จะส่งผลต่อความรับผิดชอบ ทั้งนี้
ผู้วิจัยใช้เทคนิค วิธีการที่หลากหลาย เช่น เกม การอภิปรายเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง กระตุ้นให้มีความพยายามแก้ไข
ปัญหาตามสภาพและความต้องการให้สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ในลักษณะของการร่วมกิจกรรมกลุ่ม อันจะช่วย
ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาตนเอง ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มทดลองเกิดความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อ
เรียนและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งเป็นความรับผิดชอบที่มีความคงทนจนถึงระยะติดตามผล แม้ระยะเวลาจะผ่านไปถึง
2 สัปดาห์ นั่นคือ ผลจากการได้รับข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสม มีเทคนิคที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้คะแนนความ
รับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มทดลองในระยะติดตามผลไม่ต่างจากหลังการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดการปรับพฤติกรรม
ปัญญานิยม (Cognitive Behavior Approach) ของดรายเดนและโกลเด้น (Dryden and Golden, อ้างถึงใน ประธีป จินน์
2540, น. 128) ที่กล่าวว่า ในการเลือกใช้วิธีการพัฒนาที่กระบวนการทางปัญญา เป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงแล้วทำให้เกิด
ความคงทนของพฤติกรรมมากกว่าการพัฒนาที่พฤติกรรมโดยตรง เนื่องมาจากกระบวนการทางปัญญาที่ได้รับการปลูกฝังให้
พัฒนาหรือเปลี่ยนไปในทางที่เหมาะสม จะเป็นสิ่งที่ควบคุมพฤติกรรมให้มีการกระทำตามกระบวนการทางปัญญาได้ดี
จากผลการทดลองความรับผิดชอบของนักเรียนหอพักนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (จิรประวดี)
นครสวรรค์ ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบกับระยะติดตามผลจึงไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ
งานวิจัยของ มยุรี วิสูตราศัย (2547, น. 67-70) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเอง ใน
ระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา วงศ์ษาบุตร (2558, น. 50-53)
ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัย
ราชภัฏกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมจิตสาธารณะไม่แตกต่างจากหลังการทดลอง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

จากเหตุผลดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความคงทนของความรับผิดชอบ หลังการใช้ชุดกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ ในระยะติดตามผลเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ไม่แตกต่างจากหลังการทดลอง เป็นไปตาม
สมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

1.1 นักแนะแนวที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบไปใช้นั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดควรมี
การศึกษาคู่มือ วิธีการใช้และรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจนและเข้าใจ รวมทั้งควรเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมก่อน
การใช้ชุดกิจกรรม

1.2 นักแนะแนวที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบไปใช้ควรเน้นให้นักเรียนได้ดำเนิน
กิจกรรมตามกระบวนการให้ครบทุกขั้นตอน เนื่องจากทุกขั้นตอนมีความสำคัญที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่าง
เป็นระบบ ทั้งนี้สามารถยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอได้ตลอดเวลา อีกทั้งควรมีการวัดและประเมินผลทั้งก่อนเรียน
ระหว่างเรียน และหลังเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนหอพักนักกีฬาใน
ระดับชั้นอื่น เช่น ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2 ควรมีการพัฒนาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมในลักษณะที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์
สังเคราะห์และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

2.3 ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณลักษณะในด้านอื่นๆ ของนักเรียนหอพักนักกีฬา เช่น
ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ความสามัคคี

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*

คู่มือบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา ลาดพร้าว.

คณิงจ พุ่มพวง. (2546). *การใช้กิจกรรมกลุ่มพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษา
สงเคราะห์เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี*. ปรินญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.

คำนิง อยู่เลิศ. (2541). *ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนวัดเศวตฉัตร เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร*. (ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาและ
การแนะแนว, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร).

ชัยญา บุญรักษ. (2556). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ประธิป จินน์. (2540). เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิเคราะห์และการปรับปรุงพฤติกรรมสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์.

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปราณี เดชบุญ. (2546). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต แผนกวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).

พัชรภรณ์ รักช่วย. (2546). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการพัฒนาความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปากพอง จังหวัดนครศรีธรรมราช. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).

มยุรี วิสูตราศัย. (2547). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

วัฒนา วงศ์ชาบุตร. (2558). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักนักกีฬา ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สมร ทองดี และปราณี รามสูตร. (2555). แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว. ในตราประมวล สารชุดการพัฒนาเครื่องมือ และกิจกรรมแนะแนว ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 หน้าที่ 9 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.

สุนทรียา ยอดไกรศรี (2547). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุดรธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).

อรณัฏฐา โยธะกา. (2551). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี